

Euskal Herriko Ahotsak
ahotsak.com

Adela Romero Urreisti

*Mutriku,
Gipuzkoa
(1942)*

Aurkibidea

Biografia

Mutrikun jaioa, sei anai-arrebatan nagusiena. Adelaren aita Dicastillokoa (Nafarroa) zen, baina bere herritik ihes egin behar izan zuen “gorrixak” zirela eta. Mutrikuko Saturranera heldu zen, eta, bertan soldadu zegoela, gaixotu egin zen. Mutrikuko familia batek hartu zuen etxean. Arrantzalea izan zen Mutrikun, bajurako barkuan. Ama, berriz, mutrikuarra zen. Adela eta bere ahizpa Maria Pilar Hotelean bizi ziren Ibirriaga auzoan. Hotel txiki eta Hotel haundi sutan erre ziren eta familia osoa etxerik gabe gelditu zen. Bertan hil ziren beraien aitona eta izeba Juanita. Anai-arreba guztiak sakabanatu egin ziren. Eskabetxean lan egin zuen Adela, Busto fabrikan; ondoren sare-konpontzailea izan zen. Bere ahizpa [Maria Pilar](#)rekin batera egin zitzaion elkarrizketa gerrako kontuen inguruan.

Zintak

MUT-093

- **Proiektua:** Mutrikuko gerra zibilaren memoria
- **Elkarrizketatzailea(k):** Arrizabalaga, Nerea - Ugarte, Arantza
- **Data:** 2022-01-14
- **Iraupena:** 85 min
- **Euskarria:** Bideo digitala
- **Kodifikatzailea:** Sapsootham, Itziar

Pasarteak

1. Sutean dena galdu zuten

- **Erref:** MUT-093/008
- **Iraupena:** 0:02:43. **Hasi:** 00:10:15. **Bukatu:** 00:12:58
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Kontakizunak eta sinesmenak » Gertaera izugarriak eta ezbeharrak

Laburpena:

<p>Etxeko sutetik, amak Jaione eta Mari Jose Arrasate atera zituen. Maria Pilar lantegian zegoen eta bertatik ikusi zuen dena. Etxe gabe gelditu ziren. Maria Pilarrek kontaktzen du San Pedro Txiki eguna zela eta arratsaldean jantziko zituen arropa eta zapata berriak sutean erre zirela. Ezer gabe gelditu ziren.</p>

2. Auxilio Socialean bizitzen urte ta erdiz

- **Erref:** MUT-093/009
- **Iraupena:** 0:01:56. **Hasi:** 00:12:58. **Bukatu:** 00:14:54
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Kontakizunak eta sinesmenak » Gertaera izugarriak eta ezbeharrak

Laburpena:

<p>Senide asko zirenez, denak herriko familiakoen etxean sakabanatu zituzten. Buston familiaren etxean bizi izan ziren biak baina aurretik, Maria Pilar Auxilio Socialeko ikastetxera eraman zituzten. Etxe berriak egin bitartean (urte eta erdi inguru) eman zuen Maria Pilarrek bertan.</p>

3. Sutearen ondoren, herriko etxeetan sakabanatuta

- **Erref:** MUT-093/011
- **Iraupena:** 0:01:18. **Hasi:** 00:15:40. **Bukatu:** 00:16:58
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Kontakizunak eta sinesmenak » Gertaera izugarriak eta ezbeharrak
- Familia eta harremanak » Herriko giroa » Auzokoen arteko harremana
- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Etxeko giroa

Laburpena:

<p>Maria Pilar Bustoneko familiarekin bizitzen egon zen sutearen ondoren. Nahiz eta etxe berria urte eta erdi inguruan egin zieten, Bustoneko familiarekin gelditu zen. Amari, Erdiko kalean etxe bat eman zioten.</p>

4. Eskolara baino, nahiago zuen lanera joan

- **Erref:** MUT-093/014
- **Iraupena:** 0:00:53. **Hasi:** 00:18:57. **Bukatu:** 00:19:50
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Hezkuntza » Mojak

Laburpena:

<p>Nahiago zuen eskabetxera lanera joan eskolara baino. Mojei beldur

handia zien Maria Pilarrek, Sor Celestinari batez ere. Buruko toka nolakoa zen.</p>

5. Eskabetxerako lanak: antxoa, atuna...

- **Erref:** MUT-093/023
- **Iraupena:** 0:04:39. **Hasi:** 00:37:11. **Bukatu:** 00:41:50
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Itsasoa » Lehorreko lanak » Arrain fabrikak

Laburpena:

Eskabetxeran lan egin dute biek. Lan-prozedura. Buruak kendu, garbitu, gazitu, latatan sartu... Sasoi bakoitzean arrain ezberdina lantzen zen eta modu ezberdinetan. Atuna oliotan eta eskabetxetan lantzen zen eta amaieran bainu marian egosten zen. Garai batean beste arrain batzuk ere lantzen zituzten (txitxarroa, papardoa...) baina beraiek ez dute ezagutu.

6. Ameriketatik jasotzen ziren gazta lata handiak

- **Erref:** MUT-093/033
- **Iraupena:** 0:01:34. **Hasi:** 00:54:31. **Bukatu:** 00:56:05
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Politika » Gerraostea eta Francoren diktadura » Ekonomia gerraostean

Laburpena:

"Pobreza" deitzen zioten lekuan, irina eta gazta banatzen zen familia behartsuenetan. Beraienean, nahiz eta etxea galdu, ez zuten ezer jasotzen osaba kontratista zutelako. Gazta lata handi batzuetan heltzen zen. Caritas-ek sortutako ekimen bat zen.

7. Gabonak auzokoekin ospatzen

- **Erref:** MUT-093/038
- **Iraupena:** 0:01:16. **Hasi:** 00:58:47. **Bukatu:** 01:00:03
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Herriko giroa » Auzokoen arteko harremana
- Erljioa » Ohiturak eta bizimodua » Eliza giroko ospakizunak » Gabonak
- Ohiturak eta bizimodua » Kantak » Bestelako kantak

Laburpena:

<p>Gabonak nola ospatzen zituzten Mutrikuko hotel handi eta txiki etxeetan. Guztiak elkartzen ziren afaltzeko, dantzatzeko eta abesteko. Moilako eskabetxeko kantak abesten zituzten.</p>

8. "Mutrikuko toma", irailaren 27an

- **Erref:** MUT-093/040
- **Iraupena:** 0:01:22. **Hasi:** 01:01:34. **Bukatu:** 01:02:56
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- [Politika](#) » [Politika eta Franco](#)

Laburpena:

Gerra bukatu eta hurrengo urteetan, irailaren 27an "Mutrikuko toma" ospatzen zuten batzuek. Montejurrara joaten ziren eta Mutrikura bueltan Espainiako bandera ateratzen zuten, bazkaria egin, kantatu, txapliguak bota... Gaur egun Marinero taberna dagoen lekuan.</p></div>

9. Zineman NoDo-a ikusten beldurtututa

- **Erref:** MUT-093/043
- **Iraupena:** 0:01:01. **Hasi:** 01:05:59. **Bukatu:** 01:07:00
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- [Asia](#) » [Kultura](#) » [Zinema](#)

Laburpena:

NoDo-an Franco ateratzen zenean beldurra izaten zuten. Beldurrez bizi ziren, bazekitelako ezin zutela askatasunarekin hitz egin. NoDo-a zineman ikusten zuten. Mutrikun zinema bakarra zegoen baina Maristek igandetan film batzuk ipintzen zituzten.</p></div>

10. Mezetara errenkadan eta mantelinarekin

- **Erref:** MUT-093/045
- **Iraupena:** 0:02:29. **Hasi:** 01:08:23. **Bukatu:** 01:10:52
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- [Ohiturak eta bizimodua](#) » [Erljioa](#) » [Elizkizunak eta otoitzak](#)
- [Ohiturak eta bizimodua](#) » [Hezkuntza](#) » [Eskola](#)

Laburpena:

Mutrikun mezak noiz eta non egoten ziren. San Miguelera joaten ziren lehenengo eta handik errenkadan mantelina jantzita, parrokiara. San Migueleko arkumeak eta "maistraneko zorrixak". Meza egunero egoten zen baina igandean denak joaten ziren.</p></div>

Romero Urreisti, Adela | [ahotsak.eus](#) Orr.

Ahotsak.eus-eko edukiarekin sortutako dokumentu automatikoa.

2026-03-22

CC-by-sa | Ahotsak.eus

Badihardugu Euskara Elkartea

Markeskua Jauregia, 20600 Eibar

943121775 - ahotsak@ahotsak.com